

Информационно осигуряване на здравеопазването 2023/2024 г.

Във връзка с предстоящата отчетна кампания 2023/2024 г., НЦОЗА представя на всички Регионални здравни инспекции основните елементи по организацията, промените, акцентите, сроковете и лицата за контакт, свързани със статистическите изследвания, провеждани от дирекция „Национални здравни данни и електронно здравеопазване“ при НЦОЗА.

Базисните нормативни документи, свързани със статистическата дейност в областта на здравеопазването са:

- Регламент (ЕО) № 1338/16.12.2008 г. на Европейския парламент и на Съвета относно статистиката на Общността в областта на общественото здраве и здравословните и безопасни условия на труд;
- Регламент (ЕС) 2022/2294 на комисията от 23 ноември 2022 година за изпълнение на Регламент (ЕО) № 1338/2008 г. на Европейския парламент и на Съвета по отношение на статистиката за заведенията за здравно обслужване, човешките ресурси в областта на здравното обслужване и използването на здравното обслужване.
- Закона за статистиката;
- Закона за здравето;
- Закона за лечебните заведения;
- Националната статистическа програма;
- Наредба № 1 на Министъра на здравеопазването от 27.02.2013 г. за предоставяне на медико-статистическа информация и на информация за медицинската дейност на лечебните заведения.

Съгласно Наредба № 1 от 27.02.2013 г. за предоставяне на медико-статистическа информация и на информация за медицинската дейност на лечебните заведения, издадена от министъра на здравеопазването (обн. ДВ, бр. 24 от 12.03.2013 г.), Националният център по общественото здраве и анализи:

- Организира и методически ръководи създаването, внедряването, актуализирането и поддържането на медико-статистическата документална система – чл. 6, т. 3;
- Събира, обобщава и анализира предоставената информация по чл. 1, ал. 1 и 2 за нуждите на националната система за здравеопазване – чл. 6, т. 1;
- Организира, ръководи и контролира статистическата дейност на национално ниво самостоятелно или съгласувано с Националния статистически институт за изследвания, включени в Националната статистическа програма – чл. 6, т. 2.

Съгласно чл.1 (3), 4. от Правилника за устройството и дейността на Националния център по обществено здраве и анализи (НЦОЗА), издаден от Министерството на здравеопазването (обн. ДВ, бр. 54 от 17.07.2015 г.), Центърът осъществява дейности по **информационното осигуряване на управлението на здравеопазването**.

Основни функции на дирекция „Национални здравни данни и електронно здравеопазване“ в НЦОЗА, произтичащи от разпоредбите на Правилника са:

- Ръководи, контролира, мониторира и координира информационната дейност в здравеопазването – чл. 23, т. 1;
- Провежда статистически изследвания в съответствие с методологията и изискванията на Евростат за създаване на официалната национална и европейска статистическа информация в областта на здравеопазването – чл. 23, т. 2.

Отчетна кампания 2023/2024 г.

I. За информационното осигуряване на управлението на здравеопазването НЦОЗА събира, обработва и предоставя следните видове информация:

1. Годишна статистическа информация, получена от статистически изследвания, включени в Националната статистическа програма;
2. Годишна статистическа информация, получена от статистически изследвания, включени в плана на НЦОЗА;
3. Информационни продукти, получени от информационни системи, базирани в НЦОЗА;

4. Информационни продукти от здравни регистри;
5. Оперативна информация;
6. Икономическа информация.

1. Статистически изследвания, включени в Националната статистическа програма

Включените изследвания и дейности в Националната статистическа програма са свързани с нуждите на потребителите и с приоритетите, заложи в Годишната европейска статистическа програма.

Националната статистическа програма включва плана за дейността на Националния статистически институт (НСИ) и плановете за статистическите дейности на органите на статистиката, каквато е Дирекция Национални здравни данни и електронно здравеопазване.

Развитието на методологията, производството и разпространението на статистическата информация в Националната статистическа система на Р България се осъществява на базата на приети единни европейски стандарти и хармонизирани методи.

НЦОЗА отговаря за изпълнението на 15 годишни статистически изследвания, включени в **Националната статистическа програма** – в *Плана за статистическите дейности на органите на статистиката, тема 1.5. „Обществено здраве и здравословни и безопасни условия на труд“*:

- Лечебни заведения за извънболнична помощ;
- Лечебни заведения за болнична помощ;
- Психиатрични заведения;
- Кожно-венерологични заведения;
- Центрове за спешна медицинска помощ;
- Онкологични заведения;
- Пневмофтизиатрични заведения;
- Центрове за трансфузионна хематология;
- Центрове за хемодиализа;
- Регистрирани заболявания от активна туберкулоза и хронични неспецифични белодробни заболявания;
- Регистрирани заболявания от венерически болести;

- Регистрирани заболявания от злокачествени новообразувания;
- Регистрирани заразни заболявания;
- Хоспитализирани случаи в лечебните заведения със стационар;
- Лица с трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане.

2. Годишна статистическа информация, получена от статистически изследвания, включени в плана на НЦОЗА като Приложения към годишните отчети 365-О и 365Б-О

- Дейност на лекарите по дентална медицина;
- Дейност на самостоятелната медикотехническа лаборатория по зъботехника;
- Дейности, свързани с майчиното здравеопазване;
- Дейности, свързани с детското здравеопазване;
- Резултати от профилактичните прегледи съобразно възрастта на децата;
- Регистрирани заболявания в амбулаториите на лечебните заведения по вид на заболяването на деца от 0 до 17 годишна възраст;
- Регистрирани заболявания в амбулаториите на лечебните заведения по вид на заболяването на лица на възраст над 18 години;
- Рентгенови изследвания и процедури;
- Лабораторна дейност.

Първите седем от тези изследвания обхващат лечебните заведения за извънболнична помощ, а останалите две – лечебните заведения за болнична и извънболнична помощ.

3. Информационни системи, базирани в НЦОЗА

- Заразни заболявания;
- Вирусен хепатит;
- Полово предавани инфекции;
- Трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане;
- Инфекции, свързани с медицинското обслужване.

4. Здравни регистри, поддържани в НЦОЗА

- Регистър за редките болести

5. Оперативна информация

- Живородени, мъртвородени и умрели;
- Умрели деца до 1-годишна възраст;
- Умрели деца от 1 до 17 години;
- Извършени аборти;
- Инфекции, свързани с медицинското обслужване;
- Леглови фонд на лечебните заведения;
- Остър инфаркт на миокарда;
- Остра мозъчносъдова болест;
- Извършени имунизации и реимунизации;
- Остри интоксикации, свързани с употребата на психоактивни вещества.

6. Икономическа информация

- Отчети по Наредба 2/2005 г. на МЗ за лечението на чуждите граждани;
- Отчети за постъпилите болни, отговарящи на изискванията по Постановление 17/2007 г.;
- Сведение за направените разходи от Републиканския бюджет за лечение извън обхвата на ЗЗО.

НЦОЗА в своята информационна дейност се ръководи от основните принципи в работата на Националната статистическа система, един от които е намаляване натовареността на респондентите и повишаване качеството на статистическата дейност и резултатите от нея.

Работата по оптимизиране на информационния процес през 2023 г. се реализира чрез изменение в инструментариума, като всички лечебни заведения отчетоха дейностите си с новите обединени отчети 365Б-О и 365-О. Това намали в значителна степен натовареността при отчитане на дейността на лечебните заведения, включително и на специализираните лечебни заведения.

II. Информационната кампания за отчитане на здравното състояние на населението, ресурсите и дейността на лечебните заведения протича в следната последователност:

1. Подготовка на инструментариума (пакета медико-статистическа документация)

След прецизиране и актуализиране на документите, свързани с предвижданията през 2024 г. изследвания, същите са утвърдени със Заповед № РД-05-835/08.12.2023г. на Председателя на Националния статистически институт и утвърдени от МЗ с писмо №.74-01-130/14.12.2023.

2. Събиране на данните от здравната мрежа

Данните за здравното състояние на населението, ресурсите и дейността на лечебните заведения се събират, съобразно изготвен от НЦОЗА График.

В подготвителния етап на отчетната кампания, всяка РЗИ е необходимо да изпрати в НЦОЗА актуален списък на болниците по вид, както и на други ЛЗ в областта (комплексен онкологичен център, център за психично здраве, център за кожно-венерически заболявания, хосписи, диализни центрове и ЦТХ) с РЗИ код и ЕИК за всяко лечебно заведение, **в срок до 05.01.2024 г.** на е-адрес – z.popova@ncpha.government.bg

Всички отчети и приложения се изпращат с придружително писмо, с подпис и печат.

През 2024 г. продължава да се изисква изпращането на попълнени **само** чрез вход за въвеждане като електронна таблица, разработена на Excel 2010, на следните отчети и приложения с данни за 2023 г.:

Отчет на лечебните заведения за болнична помощ – 365Б-О

Хоспитализирани случаи в лечебните заведения по вид на заболяването – Приложение 56Б-ЕР към отч. 365Б-О

Хоспитализирани случаи в лечебните заведения по вид на заболяването и по местоживеене – Приложение 56БМ –ЕР

Лечебните заведения предоставят информация за хоспитализираните случаи по вид на заболяването по специално създадения за целта нов софтуерен продукт, тестван от НЦОЗА, РЗИ и лечебните заведения през м. декември 2023 г.

Отчет на лечебните заведения за извънболнична помощ – отч. 365-О

Дейност на лекарите по дентална медицина – Приложение 1 към отч. 365-О

Дейност на самостоятелната медикотехническа лаборатория по зъботехника – Приложение 1А към отч. 365-О

Дейности, свързани с майчиното здравеопазване – Приложение 2 към отч. 365-О

Дейности, свързани с детското здравеопазване – Приложение 3 към отч. 365-О

Резултати от профилактичните прегледи, съобразно възрастта на децата – Приложение 4 към отч. 365-О

Регистрирани заболявания в амбулаториите на лечебните заведения по вид на заболяването и възраст

Рентгенови изследвания и процедури – Приложение 9 към отч. 365-О и отч. 365Б-О

Лабораторна дейност – Приложение 11 към отч. 365-О и отч. 365Б-О

През 2024 г. продължава да се изисква електронното представяне в НЦОЗА на следните отчети с данни за 2023 г.:

Отчет за регистрираните заболявания от венерически болести, микроспория, трихофития и фавус – отч. 367Р

Отчет на спешната медицинска помощ – отч. 369 (центрове, филиали и отделения за спешна медицинска помощ)

Отчет за регистрираните заболявания от злокачествени новообразувания – отч. 370Р

Отчет за регистрираните заболявания от активна туберкулоза и хронични неспецифични белодробни заболявания – отч. 372Р

Отчет за заразните заболявания – по месеци и диагнози (годишен) – отч. 85Г

Електронни адреси на служителите от дирекция Национални здравни данни и електронно здравеопазване, на които ще следва да се изпраща информацията по съответните отчети, приложения и сведения от РЗИ, ще бъдат предоставени с изпращане на програмните продукти и указанията. Електронните форми за попълване ще бъдат предоставени на РЗИ по електронната поща.

Оперативна информация

Представянето на оперативната информация в НЦОЗА през 2024 г. става в електронен вид по до сега установения ред – на електронни адреси, които ще бъдат посочени при изпращане на електронните макети за отчитането на I-во тримесечие на 2024 г.

Икономическа информация

Отчети по Наредба 2/2005 г. на МЗ за лечението на чуждите граждани

Отчети за постъпилите болни, отговарящи на изискванията по Постановление 17/2007 г.

Сведение за направените разходи от Републиканския бюджет за лечение извън обхвата на ЗЗО

3. Контрол на попълнените отчетни форми

В програмните продукти, създадени в НЦОЗА, са заложили математически и логически контроли за всеки документ, съобразно неговата специфика.

Указанията за математически и логически контрол се публикуват на сайта на НЦОЗА.

Предвид повтарянето на едни и същи пропуски, и през тази година ще се предоставят по електронната поща на РЗИ някои допълнителни указания за логически оглед на отчети и приложения.

4. Корекции на допуснатите грешки

Корекции на допуснати пропуски и грешки по обхвата и съдържанието на документите се извършват в последователност:

НЦОЗА – РЗИ – ЛЗ;

НЦОЗА – ЛЗ;

НЦОЗА – НСИ – ЛЗ.

Проблеми:

- Неспазване на сроковете за предоставяне на документите в НЦОЗА, съгласно определения График;
- Неспазване на Указанията за математически и логически контрол за всеки документ, съобразно неговата специфика.

5. Обработка и консолидация на данните

Обработката на цялата информация от ЛЗ и от РЗИ се извършва в НЦОЗА след окончателното получаване, извършен контрол, съпоставяне и уточнени корекции на данните.

Изходните продукти се представят по различни признаци и на различни нива в зависимост от спецификата на изследваните здравно-демографски процеси, видовете ресурси и дейност на лечебните и здравни заведения.

Формиране на изходната информацията по признаци и нива:

- възраст и пол;
- нозологии, групи и класове болести по МКБ-10;
- видове лечебни заведения (съгл. ЗЛЗ);
- областно ниво;
- национално ниво.

6. Анализ на информацията

Въз основа на данните в динамика и данните за последната година, се изготвят **аналитични и информационни справки по различни тематики**.

7. Разпространение на информацията и информационно обслужване

Разпространение на информацията

Дирекция „Национални здравни данни и електронно здравеопазване“ като орган на статистиката, разпространява информацията от своите статистически изследвания съгласно Закона за статистиката:

Чл. 3. (8) Националният статистически институт, органите на статистиката и Българската народна банка са източникът на официална статистическа информация в Република България.

Чл. 23. (Доп. – ДВ, бр. 98 от 2008 г.) Националният статистически институт и органите на статистиката запознават обществеността с резултатите от статистическите изследвания чрез средствата за масово осведомяване, интернет страниците си, чрез собствени публикации или по друг подходящ начин при спазване разпоредбите на глава шеста.

Чл. 24. (1) (Доп. – ДВ, бр. 81 от 2005 г., бр. 100 от 2007 г., бр. 98 от 2008 г.) Националният статистически институт и органите на статистиката предоставят безплатно статистическа информация от изследванията, включени в Националната статистическа програма, на

Народното събрание, президента на Република България, Министерския съвет, Сметната палата, Българската народна банка, Комисията за финансов надзор, Националният осигурителен институт, министерствата и другите централни органи на изпълнителната власт, на органите на съдебната власт, на органите на местното самоуправление и местната администрация и на органите, поддържащи национални регистри, предвидени в закон.

(3) (Доп. – ДВ, бр. 98 от 2008 г.) Статистическа информация се предоставя безплатно на международни статистически организации, ако това е предвидено в международен договор, по който Република България е страна.

Ежегодно дирекция „Национални здравни данни и електронно здравеопазване“, предоставя резултатите от провежданите статистически изследвания чрез:

- Сайта на НЦОЗА
- Национален портал за отворени данни
- Печатни и електронни издания:

Публикации:

- Кратък статистически справочник „Здравеопазване“ на български език;
- Кратък статистически справочник „Здравеопазване“ на английски език;
- „Здравеопазване“ – съвместно издание с НСИ.

Бюлетени:

- Леглови фонд и дейност на стационарите на лечебните заведения;
- Хоспитализирана заболеваемост в Р България;
- Регистрирани заболявания и умирения от злокачествени новообразувания в Р България;
- Смъртност по основни причини в Р България;
- Лица с призната трайно намалена работоспособност/вид и степен на увреждане в Р България.

Информационно обслужване

На основание чл. 12 на Наредба №1 на министъра на здравеопазването Националният център по общественото здраве и анализи извършва информационен обмен със Световната здравна организация, Евростат и други международни институции по въпроси относно здравно-демографската характеристика на населението, ресурсите в здравеопазването, дейността на лечебните заведения и във връзка с разработването, производството и разпространението на европейска статистическа информация.

Съгласно чл. 23, 3. от Правилника за устройството и дейността на НЦОЗА участва в дейности свързани с обмена на данни с национални и международни бази данни.

Предоставяне на данни за актуализиране на:

- базата данни „Здраве за всички“ на СЗО;
- Въпросник на Евростат;
- Уницеф.

III. Промени в отчетната документация за отчетна кампания 2023/2024 г.

Общи промени

Промени в съдържанието на документите

Хоспитализации

От 6 декември 2022 г. в сила е Регламент (ЕС) 2022/2294 на Комисията за изпълнение на Регламент (ЕО) 1338/2008 по отношение на статистиката за заведенията за здравно обслужване, човешките ресурси в областта на здравното обслужване и използването на здравното обслужване.

Дирекция „Национални здравни данни и електронно здравеопазване“ в Националният център по общественото здраве и анализи към Министерство на здравеопазването е отговорна за производството и разпространението на статистически данни за дейността на лечебните заведения, в т.ч. и за заболяемостта по хоспитализации

Създаден е нов адаптиран статистически формуляр – **Приложение № 56Б–ЕР към отчет 365Б-О Хоспитализирани случаи в лечебните заведения по вид на заболяването**

В него се включва информация за хоспитализираните случаи в лечебните заведения по вид на заболяването – всичко (резиденти + нерезиденти) – стационарни

случаи и всичко (резиденти + нерезиденти) – дневни случаи. Стационарните случаи се представят – общо, мъже, жени в следните разбивки – всичко и по възраст – до 1 г., 1-4 г. .... 95+ години – общо (брой, проведени леглодни), изписани (брой, проведени леглодни), умрели (брой, проведени леглодни), преведени в други ЛЗ (брой, проведени леглодни). Дневните случаи се представят – общо, мъже, жени в следните разбивки – всичко и по възраст – до 1 г., 1-4 г. .... 95+ години – общо, изписани, умрели.

Исходните резултати от създадения нов софтуерен продукт ще позволи производството на важни статистически данни за всички потребители, национални и международни, а и страната ни да изпълни своите законови задължения в съответствие с европейското законодателство.

Промени в отделни отчети, приложения и оперативни сведения

ОТЧЕТ НА ЛЕЧЕБНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ ЗА БОЛНИЧНА ПОМОЩ – Отчет 365Б-О

Раздел II. ПЕРСОНАЛ В КРАЯ НА ГОДИНАТА

Колона 5 се заменя „с придобита специалност“.

Сборните шифри на ш. 001 „Персонал“ се променят (ш.002+076+077+078+092).

Сборните шифри на ш. 078 „Медицински специалисти по здравни грижи“ се променят (ш.079 до 091).

Ш. 086 се заменя с „Масажисти (за лица с увредено зрение)“.

Ш. 088 се заменя с „Инструкции по хранене“

Позицията „Други“ от раздел „Медицински специалисти по здравни грижи“ отпада.

Към „Друг персонал“ се включва позиция „Масажисти“ – ш. 098

Във връзка направените корекции някои от шифрите се преномерират.

Ш. 099 се променя с „Парамедици“.

Раздел III. КОНСУЛТАТИВНО-АМБУЛАТОРНА ДЕЙНОСТ КЪМ КОНСУЛТАТИВНО-ДИ-АГНОСТИЧНИЯ БЛОК

Включена е допълнително нова колона 4 – „Лекарски телеконсултации“.

Раздел XIV. ЛЪЧЕЛЕЧЕНИЕ И ХИМИОТЕРАПИЯ ПРИ БОЛНИ СЪС ЗЛОКАЧЕСТВЕНИ НОВООБРАЗОВАНИЯ

Включена е допълнително нова позиция: „имунотерапия“ – ш.03.

ОТЧЕТ НА ЛЕЧЕБНИТЕ ЗАВЕДЕНИЯ ЗА ИЗВЪНБОЛНИЧНА ПОМОЩ ОТЧЕТ – 365-О

Раздел II. ПЕРСОНАЛ В КРАЯ НА ГОДИНАТА

Колона 3 се заменя с „с придобита специалност“.

Сборните шифри на ш. 001 „Персонал“ се заменя с (ш.002+078+081+082+096).

Сборните шифри на ш. 082 „Медицински специалисти по здравни грижи“ се заменя с (ш.083 до 095)

Ш.090 се променя с „Масажисти (за лица с увредено зрение)“.

Позицията „Други“ от раздел „Медицински специалисти по здравни грижи“ отпада.

Към „Друг персонал“ се включва позиция „Масажисти“- ш. 102.

Във връзка направените корекции някои от шифрите се преномерират.

Ш. 103 се променя с „Парамедици“.

Раздел III. КОНСУЛТАТИВНО-АМБУЛАТОРНА ДЕЙНОСТ

1. Посещения

Включена е допълнително нова колона 6 – „Лекарски телеконсултации“.

ОПЕРАТИВНО СВЕДЕНИЕ 23А – ИЗВЪРШЕНИ ИМУНИЗАЦИИ И РЕИМУНИЗАЦИИ

Ш. 50 отпада.

Ш. 51 се променя – Реимунизирани (3-ти прием)“

ДИРЕКЦИЯ НАЦИОНАЛНИ ЗДРАВНИ ДАННИ И ЕЛЕКТРОННО ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

БЛАГОДАРИ НА КОЛЕГИТЕ ОТ РЗИ ЗА ДОБРОТО СЪТРУДНИЧЕСТВО И ИМ ПОЖЕЛАВА

Светли Коледни празници! Здрава и успешна Нова 2024 г.!